

ЮРИДИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Листопад, 2017

1. Розроблений Кабміном законопроект про включення інвалідів з числа ВПО і членів їх сімей до програми соціального житла направлений до Парламенту

17 листопада Кабінет Міністрів подав до парламенту законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення»¹. Проект Закону поширює право на отримання соціального житла на інвалідів з числа ВПО і членів їх сімей за наступних умов:

- заявник не має житла на підконтрольній державі території – крім житла, знищеного або непридатного для проживання в наслідок проведення «АТО»
- середньомісячний сукупний дохід сім'ї на одного її члена є нижчим від суми відповідного прожиткового мінімуму і вартості оренди житла у конкретному поселенні. Приватна власність заявника та членів його сім'ї – зокрема, нерухомість, транспортні засоби (у т.ч. трактори), депозити у фінансових установах і цінні папери – будуть враховуватися при оцінці відповідності доходу заявника вимогам програми (за винятком майна, розташованого на неконтрольованій державою території і лінії зіткнення)

Заявники з числа інвалідів I та II групи, що відповідають цим вимогам, мають право **першочергового** отримання соціального житла. У той же час, чинне законодавство передбачає також **позачергове** отримання соціального житла для 12 інших груп заявників, включаючи інвалідів війни та ветеранів війни. Заявники з цих 12 груп також повинні відповідати вимогам щодо рівня доходу і відсутності відповідного житла.

Недоліки Законопроекту:

- **механічний недопуск до програми багатьох заявників**, які потребують допомоги, може відбуватися через відсилку до «вартості оренди житла у відповідному поселенні» – поки місцева влада не перегляне відповідні офіційні розрахунки із урахуванням реальних ринкових цін. Ось приклади офіційних визначень вартості оренди житла у деяких населених пунктах (округлені до однієї гривні): Костянтинівка (Донецька область) – 9 грн.²; Вознесенськ (Миколаївська область) – 10 грн.³; Новоукраїнка (Кіровоградська область) – 15 грн.⁴; Кам'янка (Дніпропетровська область) – 348 грн.⁵; Київ – 600 грн.⁶

¹ Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» № 7304 від 17.11.2017 року - http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62916

² Рішення Костянтинівської міської ради № 316 «Про визначення величини опосередкованої вартості наймання (оренди) житла на одну особу по м. Костянтинівці» від 18.10.2017 - <http://konstrada.gov.ua/component/documents/2304:2017316>

³ Рішення Вознесенської міської ради № 133 «Про визначення величини опосередкованої вартості оренди житла у м. Вознесенську» від 27.06.2014 - <http://voz.gov.ua/doc/465>

- заявники, які мають пошкоджене або зруйноване житло на підконтрольній державі території і на лінії зіткнення, ймовірно, не зможуть підтвердити непридатність свого житла. Згідно з дослідженням правових потреб, проведеним Данською Радою у справах біженців, лише 34% людей, майно яких було пошкоджено або зруйновано, отримали документальні підтвердження таких збитків від місцевої влади. Навіть якщо відповідні документи отримані, найчастіше вони не пов'язують факт настання непридатності житла із проведенням «АТО»
- у пояснювальній записці до законопроекту⁷ зазначено, що реалізація положень законопроекту не потребує додаткового фінансування із державного бюджету. Це обмежує можливості для гостро необхідного поповнення фонду соціального житла, коли відповідні фонди практично вичерпані. Користь від законопроекту не буде суттєвою до тих пір, поки не будуть створені нові об'єкти соціального житла. Бюджети місцевих органів влади зазвичай занадто малі, щоб це забезпечити. Крім цього, рішення проблеми внутрішнього переміщення, що є загальнонаціональним викликом, не можна покладати виключно на місцеву владу. Перерозподіл на користь ВПО місцевих ресурсів, що використовувалися для захисту місцевих вразливих груп населення, може поставити під удар соціальну єдність приймаючих громад і їх солідарність до ВПО

2. Президент оголосив 2018 рік Роком реалізації проекту «Я маю право!»

Президент підписав Указ № 361/2017 про проголошення 2018 року Роком реалізації проекту «Я маю право!» в Україні⁸. Проект був розроблений Координаційним центром з надання правової допомоги та Міністерством юстиції за підтримки Програми USAID «Нове правосуддя» і Міжнародним фондом «Відродження». Він спрямований на підвищення обізнаності людей щодо реалізації і захисту їх прав. Інформаційна кампанія буде проводитися на ТБ, через зовнішню та соціальну рекламу, а також через веб-сайт Програми – pravo.minjust.gov.ua.

Оскільки програма спрямована на загальне населення країни і розгляд правових питань, які зачіпають інтереси широких верств суспільства, залишається неясним, чи будуть освітлені специфічні проблеми реалізації прав постраждалих від конфлікту людей, в тому числі ВПО.

3. Парламент прийняв Закон щодо посилення гарантій безпеки дітей

7 листопада 2017 року Парламент прийняв Закон № 2180-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій безпеки дітей»⁹. Закон носить загальний характер і закріплює наступне:

- Захист дитинства розглядається як предмет національного інтересу в контексті Закону «Про основи національної безпеки України» і включений до списку пріоритетів національних інтересів
- Забезпечення особливого піклування про дитину і реалізації її прав є одним з основних принципів проведення внутрішньої державної політики у контексті Закону «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики»

⁴ Рішення Новоукраїнської міської ради № 58 «Про затвердження величини опосередкованої вартості оренди житла у м.Новоукраїнка» від 29.06.2016 – http://www.nu-rada.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2855---58-----&catid=261:29062016&Itemid=111

⁵ Рішення Кам'янської міської ради № 101 «Про визначення величини опосередкованої вартості оренди житла» від 26.04.2017 – http://so.dndz.gov.ua/ua/treezas_so/pg/280417609797491_d2/

⁶ Рішення Київської міської ради № 1318 «Про визначення величини опосередкованої вартості оренди житла у місті Києві на одну особу» від 25.10.2017 – <http://document.ua/pro-viznachennja-velichini-oposeredkovanoyi-varnosti-naimu-g-doc324108.html>

⁷ Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» – <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=6pf3511=62916&pf35401=438806>

⁸ Указ Президента України №361/2017 «Про проголошення в Україні 2018 року Роком реалізації право просвітницького проекту «Я маю право!» від 14.11.2017 – <http://www.president.gov.ua/documents/3612017-22974>

⁹ Закон України № 2180-19 «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій безпеки дітей» від 07.11.2017 – <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2180-19>

- національно-патріотичне виховання дітей і молоді, формування активної громадянської позиції та залучення їх до суспільного життя є однією з основ державної гуманітарної політики

Прикінцеві положення Закону доручають Кабінету Міністрів істотно збільшити передбачений у Державному бюджеті на 2018 рік прожитковий мінімум для дітей. Кабінет Міністрів також розробить і подасть до Парламенту проект закону щодо покращення соціального захисту сімей із дітьми та встановлення справедливих соціальних гарантій для дітей. Саме ці документи визначають, наскільки реальним буде посилення таких гарантій.

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства і не обов'язково відображають позицію ДРБ

Цей правовий інформаційний бюлетень створений завдяки щедрій підтримці американського народу що здійснює Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). За його зміст несе відповідальність Данська Рада з питань біженців. Бюлетень не обов'язково відображає позицію Агентства США з міжнародного розвитку та Уряду Сполучених Штатів

Цей документ охоплює питання діяльності з надання гуманітарної допомоги, яка здійснюється за фінансової підтримки Європейського Союзу. Погляди, викладені у цьому документі, жодним чином не можуть розглядатися як офіційна позиція Європейського Союзу. Європейська Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, яку він містить

Цей документ був створений за підтримки Сполученого Королівства, однак викладені у ньому погляди не обов'язково відображають офіційну позицію Сполученого Королівства

Цей документ був створений за підтримки GIZ. GIZ не відповідає за зміст цієї публікації.